# LIETUVOS RESPUBLIKOS
# MENO KŪRĖJO IR MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJŲ STATUSO
# Į S T A T Y M A S

1996 m. rugpjūčio 15 d. Nr. I-1494
Vilnius

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

**1 straipsnis. Įstatymo paskirtis**

Šis įstatymas nustato socialines garantijas profesionalaus meno kūrėjams, jų organizacijų veiklos pagrindus, turtines teises ir valstybės paramą.

**2 straipsnis. Įstatyme vartojamos pagrindinės sąvokos**

1. **Meno kūrėjas** – asmuo, kuriantis meno vertybes.

2. **Meno kūrėjų organizacija** – savanoriškas meno kūrėjų susivienijimas (asociacija, draugija, sąjunga), sudarytas jos narių kūrybiniams, kultūriniams ir socialiniams poreikiams tenkinti, meno kūrėjų laisvėms ir teisėms ginti, šalies kultūrai plėtoti. Meno kūrėjų organizacija yra ne pelno organizacija. Meno kūrėjai vienijasi pagal meno (dailės, muzikos, literatūros ir kt.) sritis arba tokių sričių derinius.

## II SKYRIUS
## MENO KŪRĖJŲ IR JŲ ORGANIZACIJŲ TEISINĖ PADĖTIS

**3 straipsnis. Meno kūrėjo statuso įgijimas**

1. Meno kūrėjo statuso pagrindas – profesionali, t.y. nemėgėjiška, aukšto meistriškumo meninė kūryba.

2. Meno kūrėjo teisinio statuso įgijimas nėra siejamas su jokiais sutartiniais darbo santykiais. Meno kūrėju laikomas asmuo, sukūręs meno kūrinių, kurių estetinė vertė yra pripažinta bent vienu iš šių būdų:

1) aukštos kvalifikacijos vertintojai (menotyrininkai, meno kritikai, meno kūrėjai) tuos kūrinius savo straipsniuose, recenzijose, studijose pripažino profesionaliu menu;

2) meno kūrinys buvo įvertintas tarptautine, nacionaline, meno kūrėjų organizacijos premija arba jos autorius tapo profesionalaus meno konkurso laureatu;

3) už pedagoginę veiklą asmeniui, kaip meno kūrėjui, buvo suteiktas pedagoginis mokslo vardas arba garbės vardas;

4) asmuo, teigiamai ir visapusiškai įvertinus jo kūrybą, yra priimtas į meno kūrėjų organizaciją, įregistruotą ir veikiančią pagal šį įstatymą.

**4 straipsnis. Meno kūrėjo socialinė apsauga**

Valstybinių pensijų ir stipendijų skyrimo tvarka, socialinis draudimas, visų kitų ekonominių ir socialinių teisių apsauga nustatoma pagal įstatymus. Meno kūrėjų organizacijos rūpinasi socialinio draudimo fondų sudarymu, gali pasirašyti sutartis su valstybinėmis ar kitomis socialinio draudimo organizacijomis savo nariams apdrausti.

**5 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijos veikla**

1. Meno kūrėjų organizacija veikia laikydamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų įstatymų, vadovaudamasi savo įstatais.

2. Meno kūrėjų organizacijų steigimą, organizacinę struktūrą, veiklą ir likvidavimą reglamentuoja Visuomeninių organizacijų įstatymas arba Asociacijų įstatymas, jeigu šis įstatymas nenustato ko kita.

**6 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų teisės**

1. Meno kūrėjų organizacija gina savo narių kūrybines, socialines, autorines teises, atstovauja savo nariams valstybės valdžios, teismo, autorių teisių gynimo ir kitose institucijose.

2. Meno kūrėjų organizacija remia savo narių kūrybą, informuoja apie savo veiklą, steigia visuomenės informavimo priemones, užsiima leidyba. Organizacija turi visas kitas įstatymų nustatytas visuomeninės organizacijos arba asociacijos teises.

3. Po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo atkurta (reorganizuota) ir iki 1993 m. liepos 1 d. įregistruota meno kūrėjų organizacija (kūrybinė sąjunga) yra iki jos atkūrimo (reorganizacijos) veikusios ir po atkūrimo (reorganizacijos) įregistruotuose jos įstatuose nurodytos organizacijos turtinių ir asmeninių neturtinių teisių perėmėja.

**7 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijos steigėjai ir nariai**

1. Meno kūrėjų organizacijos steigėjai turi būti ne jaunesni kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiai, įgiję meno kūrėjo statusą, apibrėžtą šio įstatymo 2 ir 3 straipsniuose. Steigiamajame suvažiavime (konferencijoje, susirinkime) turi dalyvauti ne mažiau kaip 25 steigėjai.

2. Meno kūrėjų organizacijos narystę nustato jos įstatai ir šis įstatymas.

3. Meno kūrėjų organizacijos narystė nesiejama su tautybe, religija, politinėmis pažiūromis.

4. Meno kūrėjai ne Lietuvos Respublikos piliečiai priimami į meno kūrėjų organizaciją, kai jos įstatuose yra apibrėžta tokių asmenų narystės forma (asocijuotas narys, užsienietis narys, narys korespondentas, garbės narys) ir aptartos tokių narių teisės.

## III SKYRIUS
## MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJOS TURTAS

**8 straipsnis. Meno kūrėjų organizacija – turto savininkė**

1. Meno kūrėjų organizacija yra jai nuosavybės teise priklausančio turto savininkė, pagal įstatymus šį turtą valdo, juo naudojasi ir disponuoja.

2. Organizacijos nariai, tiek išstodami iš organizacijos, tiek nutraukus jos veiklą, jokių teisių į šį turtą neturi.

3. Likviduojančioji institucija, patenkinusi teisėtus kreditorių reikalavimus, atsiskaičiusi su asmenimis, dirbusiais pagal darbo sutartį, likviduotos organizacijos turtą perduoda Kultūros ministerijai, o ministerijos sudaryta komisija sprendžia šio turto panaudojimo klausimus atsižvelgdama į aktualiausius meno kūrėjų sąjungų poreikius.

**9 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijos turtas ir pajamų šaltiniai**

1. Meno kūrėjų organizacijai nuosavybės teise gali priklausyti nekilnojamasis turtas (žemė, pastatai, statiniai, įmonės ir kt.) ir kilnojamasis turtas, reikalingas jos veiklai.

2. Meno kūrėjų organizacijos pajamų šaltiniai:

1) organizacijos narių stojamieji ir metiniai mokesčiai;

2) organizacijos įmonių pajamos;

3) paveldėtas turtas;

4) Lietuvos Respublikos ir užsienyje gyvenančių fizinių bei juridinių asmenų perduotas organizacijai turtas (parama, labdara, dovanos) ir lėšos;

5) valstybės ir savivaldybės perduotos tikslinės lėšos;

6) pajamos už nuomojamą turtą;

7) kitos teisėtos pajamos.

**10 straipsnis. Nuosavybės teisė į nekilnojamąjį turtą, kuris meno kūrėjų organizacijai valstybės institucijų buvo perduotas iki 1990 m. kovo 11 d.**

1. Šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodytai ir pagal šį įstatymą įregistruotai meno kūrėjų organizacijai nuosavybės teise priklauso nekilnojamasis turtas (pastatai, patalpos), kuris 1990 m. kovo 11 d. pagal tuo metu galiojusius teisės aktus priklausė meno kūrėjų organizacijoms (kūrybinėms sąjungoms) ir buvo įrašytas į šių organizacijų balansą. Nuosavybės teisių į šį turtą nustatymo tvarką reglamentuoja Vyriausybė.

2. Meno kūrėjų organizacijos nuosavybėn neatlygintinai perduodamas pagal panaudos sutartis jos valdomas nekilnojamasis turtas. Tokio turto sąrašus sudaro ir patvirtina Vyriausybė.

**11 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų teisė steigti įmones**

1. Meno kūrėjų organizacija turi teisę steigti įstatymų tvarka nustatytas ir registruojamas įmones (individualias įmones, ūkines bendrijas, uždarąsias akcines bendroves ir kt.).

2. Įstatuose nurodytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti meno kūrėjų organizacija įstatymų nustatyta tvarka gali steigti ne pelno organizacijas (įmones). Meno kūrėjų organizacijos individualioms įmonėms, kurios ne mažiau kaip 30 procentų pelno naudoja organizacijos poreikiams, pagal įstatymus turi būti suteiktos mokesčių lengvatos.

**12 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijos ne pelno įmonių ir personalinių (individualių) įmonių turtas**

1. Meno kūrėjų organizacijos ne pelno įmonės turtą sudaro steigėjų jai perduoti pastatai, kitas ilgalaikis turtas, kilnojamasis turtas, finansiniai ištekliai ir kitas su įmonės veikla susijęs turtas, taip pat turtas, perduotas panaudos pagrindais.

2. Meno kūrėjų organizacijos – individualios įmonės steigėjos perduotą įmonei turtą įmonės administracija valdo, juo naudojasi ir disponuoja patikėjimo teise pagal organizacijos valdymo institucijos patvirtintus nuostatus.

3. Meno kūrėjų organizacijos individuali įmonė, gavusi įstatymų nustatytas mokesčių lengvatas, įmonės veiklai plėsti turi teisę panaudoti ne daugiau kaip 50 procentų pelno. Likusi pelno dalis perduodama meno kūrėjų organizacijai ir turi būti skirta šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytiems fondams formuoti.

## IV SKYRIUS
## MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJŲ FONDAI, SUSIVIENIJIMAI, SUTARTYS

**13 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų fondai**

1. Meno kūrėjų organizacijų narių kūrybinio darbo ir socialinėms gyvenimo sąlygoms gerinti steigiami labdaros ir paramos, taip kiti įstatymų nustatyti fondai. Fonduose kaupiamų lėšų naudojimo tvarką nustato atitinkami įstatymai ir meno kūrėjų organizacijos įstatai.

2. Pagal meno kūrėjų organizacijų pasiūlytas ir Vyriausybės patvirtintas programas Vyriausybė nustato rėmimo iš biudžeto tvarką lėšoms fonduose kaupti.

3. Vyriausybės arba savivaldybės tikslinės lėšos meno kūriniams kurti meno kūrėjų organizacijų nariams suteikiamos tik per jų organizacijų fondus.

**14 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų susivienijimai**

1. Meno kūrėjų organizacijos turi teisę vienytis į susivienijimus (federacijas, asociacijas). Susivienijimą gali steigti ne mažiau kaip trys organizacijos. Susivienijimai steigiami ir veikia šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2. Meno kūrėjų organizacijos, steigdamos susivienijimą, turi šio įstatymo ir įstatų nustatyta tvarka priimti atitinkamą sprendimą ir įgalioti savo narius atstovauti organizacijoms susivienijimo steigiamajame suvažiavime (konferencijoje, susirinkime).

3. Meno kūrėjų organizacijos ir jų susivienijimai gali įstoti į tarptautines visuomenines meno kūrėjų organizacijas, kurių tikslai ir veikla neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, šiam ir kitiems įstatymams.

**15 straipsnis. Meno kūrėjų organizacijų sutartys**

Meno kūrėjų organizacijos ir jų susivienijimai, atstovaudami meno kūrėjų asmeniniams ir bendriems neturtiniams bei turtiniams interesams, gali sudaryti sutartis su Vyriausybe (ministerijomis ir kitomis valstybės institucijomis bei savivaldybėmis) dėl ilgalaikių meninės kūrybos rėmimo programų, kūrybinių komandiruočių į užsienio valstybes, valstybinių stipendijų, bendradarbiavimo su kitų šalių meno kūrėjų organizacijomis ir kt.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS